
Opplæringsplan Sammen om Jobbskaping

2024

Eikra Aktivitet AS
Stjørdal kommune ved Integreringsenheten

EIKRA AKTIVITET

Innhold

Forord	3
Innledning	4
Opplæringsplan Sammen om Jobbskaping	5
Sammen om Jobbskaping - Et helhetlig kvalifiseringskurs med fokus på hverdagsmestring og yrkesopplæring	6
Tematikk som er gjennomgått på fagkurs	8
Modell for Sammen om Jobbskaping	9
Uke 1	10
Uke 2 til 8	11
Uke 9 til 16	11
Måling av effekt	13
Overordnet kompetansemål for kurset	15
Kompetansemål etter tema	16
Livsmestring og helse	16
Hverdag i Norge	16
Verdier og normer	16
Fritidstilbud og aktiviteter	16
Fysisk helse	17
Psykisk helse	17
Kosthold	17
Sykdom og hygiene	17
Karriere og yrkesvalg	17
Egen kompetanse, egenskaper og interesse	17
Valgets betydning	18
Kultur i arbeidslivet	18
Muligheter og begrensninger	18
Aktuelle temaer yrkesopplæring:	18
Avslutning	19

Forord

Stjørdal kommune ved Integreringsenheten fikk i perioden 2022-23 tildelt tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) til utvikling av kommunale integreringstiltak gjennom ordningen «Arbeidsrettet kvalifisering i samarbeid med sosiale entreprenører». Formålet med tilskuddsordningen er å øke kvaliteten og bedre resultatene i kommunenes integreringsarbeid med sikte på å få målgruppen ut i arbeid eller utdanning. Tilskuddet har vært brukt til å teste ut tiltak og metoder og skal ha overføringsverdi til andre kommuner.

Stjørdal kommune har sammen med sosial entreprenør Eikra Aktivitet AS, heretter kalt Eikra, utviklet og prøvd en modell som skal styrke kvinner med innvandrerbakgrunn sine evner til deltakelse i samfunnet, samt bringe dem nærmere et fremtidig arbeidsliv. Tiltaket heter Sammen om Jobbskaping.

Denne modellen beskriver et kvalifiseringstiltak for personer som kommer til Norge med lite eller ingen utdanning, fortrinnsvis kvinner. Ved å implementere en forskningsbasert metode kalt «Inkluderende Jobbdesign» skal deltakerne kvalifiseres til ufaglærte stillinger.

Stjørdal kommune er en middels stor kommune på ca. 22 000 innbyggere. Kommunen har bosatt relativt mange flyktninger gjennom flere år. Det har gitt kommunen variert erfaring med ulike opplæringstilbud til ulike målgrupper som ligger til grunn for dette arbeidet. Eikra har på sin side flere års erfaring med tiltak rettet mot målgrupper i asylmottak, samt arbeider til daglig med opplæring for sårbare grupper i samfunnet gjennom Inn på tunet.

Ansvarlige for prosjektet, innhold og utvikling er Veronica Reinås for Eikra Aktivitet AS, Oddrun Selstø Harnes og Silje Stavnås, prosjektansvarlig ved Integreringsenheten i Stjørdal kommune. I prosjektperioden har det også vært et samarbeid med Voksenopplæringen i kommunen gjennom lærere og fagleder. Rapporten bygger også på et tidligere samarbeid med Ferd Sosiale entreprenører gjennom ImpactStartUp, som har bidratt med rådgivning i forhold til måling av effekt og fagkompetanse.

Vi takker for tilliten fra oppdragsgiver.

Denne metode og modellbeskrivelsen er utarbeidet i 2024 av:

Veronica Reinås, Eikra Aktivitet AS.

Oddrun Selstø Harnes og Silje Stavnås, Stjørdal kommune ved Integreringsenheten.

Stjørdal kommune

Innledning

Sammen om Jobbskaping er et prosjektsamarbeid mellom Stjørdal kommune og sosial entreprenør Eikra. Det er en ambisjon om å utvikle en skreddersydd og helhetlig modell for å kvalifisere og ansette innvandrere, spesielt ufaglærte kvinner, i faste stillinger. Gjennom bruken av "Inkluderende jobbdesign", en forskningsbasert metode, fokuserer prosjektet på å skape et løp som leder til ansettelse ved å tilby målgruppen et arbeidsforberedende kurs. Dette kurset legger vekt på yrkesopplæring og praksis i relevante bedrifter, støttet av en mentorordning som tilbyr individuell veiledning gjennom hele prosessen.

Organisatorisk representerer prosjektet et partnerskap mellom kommunen og sosial entreprenør Eikra Aktivitet, med planer om å inkludere privat næringsliv fremover. Prosjektet understreker betydningen av kontinuerlig evaluering og tilpasning basert på tilbakemeldinger og målinger for å sikre relevans og effektivitet.

Viktig er prosjektets forankring og støtte fra kommunens ledelse, samt et etablert samarbeid med NTNU som del av et større internasjonalt forskningsprosjekt fokusert på integrering og aktivt medborgerskap for lavt utdannede voksne flyktninger. Dette samarbeidet vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget og fremme innovative løsninger for integreringsarbeidet.

Prosjektet bygger videre på erfaringer fra "Eikra Aktiv Medborger" gjennomført i 2020-2021, dette legger grunnlaget for denne modellen som kan ha bred overføringsverdi for lignende initiativer i andre kommuner. Målet er å dele innsikter og beste praksiser for å fremme en vellykket integrering og sysselsetting av målgruppen.

Sammen har vi utarbeidet en opplæringsplan som er utprøvd, evaluert og videreutviklet gjennom erfaring med fem ulike grupper med flyktningekvinner så langt. Innholdet og eksemplene i denne opplæringsplanen er vår anbefaling til hvordan andre kommuner som ønsker å gjøre liknende tiltak kan organisere arbeidet. Opplæringsplanen inneholder overordnede tema og innhold som er gjennomgått. Ved ønske om mer detaljert og inngående informasjon ber vi interesserte ta kontakt.

Metoden «Inkluderende Jobbdesign» vil ikke gjøres rede for i denne opplæringsplanen. Den er omtalt i rapporten «Metode og modellbeskrivelse Sammen om Jobbskaping». Her gjør vi rede for hvordan våre erfaringer så langt er med denne arbeidsmetodikken. Det må nevnes at dette arbeidet pågår fortsatt, det er derfor under utvikling og vil oppdateres fortløpende. Det er slik at denne metoden eies av en non-profit nederlandsk stiftelse. Det er bransjeforeningen Arbeid & Inkludering, NHO, som har rettighetene til å administrere metoden, driver sertifiseringskurs og sikre profesjonell styring. Det er derfor noe begrenset hva vi kan dele fra denne metodikken.

Om Eikra

Eikra Aktivitet driver en Inn på tunet gård i Stjørdal kommune. Vi er en non-profit basert virksomhet, en sosial entreprenør, som er registrert i frivillighetsregisteret. Hovedfokus er Inn på tunet drift, tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Tjenestene skal bidra til at deltakere skal oppleve læring, mestring, utvikling og trivsel.

Regjeringens definisjon av sosialt entreprenørskap er at det handler om å utvikle og ta i bruk nye løsninger på sosiale og samfunnsmessige problemer. Erfaringsbasert kunnskap, praktiske erfaringer og egne nettverk kan ha andre fortrinn. Det handler om å utvikle nye tjenester på tvers av fagfelt og virksomhetsmodeller og om å samarbeide på nye måter

Det etterlyses alternative opplæringstilbud i det kommunale integreringstilbudet som kan kombinere relevant teori og yrkespraksis til målgruppen. I dette prosjektet har vi prøvd ut hvordan en Inn på tunet- gård kan være en alternativ læringsarena til målgruppen. Vi har prøvd ut ulike modeller, men presenterer her en modell over to semester, som kan bidra til kommunens nåværende og fremtidige behov for gode og tilrettelagte opplæringsarenaer som gir arbeidsrettet kvalifisering og tilknytning til arbeidslivet.

Prosjektet har lagt hovedfokus på motivasjon og kompetanse til deltakelse yrkesliv, men betydningen av et aktivt medborgerskap gjennom livsmestring, gode nettverk, deltakelse i samfunnet og meningsfull fritid er også prioritert.

Opplæringsplan Sammen om Jobbskaping

Denne delen av opplæringsplanen viser en forkortet modell for hvordan en tidsperiode på 21 dager kan gjennomføres. Se ellers Modell og metodebeskrivelse og Prosjektplan for utdypende info.

Overordnet mål

- Å gi deltakere økt innsikt i egne ressurser
- Økt trygghet i sitt yrkesvalg
- Mestring i arbeidstrening gjennom praksis
- Trygghet i muntlig norsk rettet mot arbeidskvalifisering
- Å bli bedre kjent med norsk kultur

Innhold i modell

- Arbeidspraksis på Eikra gård med tildelte egne ansvarsoppgaver
- Språktrening, muntlig trening i praksis.
- Yrkesopplæring, kultur og etikk.
- Fagkurs med informasjon om og introduksjon til ulike yrker
 1. Helsekurs
 2. Barne- og ungdomsarbeider
 3. Restaurant- og matfag
 4. Renhold
- Praksis i ordinær bedrift med oppfølging av mentor

Sammen om Jobbskaping - Et helhetlig kvalifiseringskurs med fokus på hverdagsmestring og yrkesopplæring

- Kurs over 21 dager, oppstarts uke med 5 dager innføringsuke før skolestart, samt 1 dag pr uke, 6 t pr dag i 16 uker = 126 timers kurs
- Gruppestørrelse: 8 deltakere i en gruppe
- Målgruppe for kurset: Deltakere i introduksjonsprogram, fortrinnsvis personer med lav til middels utdanning som har behov for styrking og økt trygghet i fremtidig yrkesvalg. Vi har spesielt fokus på helsefag, og vil forsøke å la deltakerne få et innblikk i helsesektoren slik at de kan avgjøre om det er aktuell arbeidsplass i framtida. Egnethet, interessefelt, motivasjon.
- Mål: Hverdagsmestring, livslæring og kvalifisering til ufaglært stilling. Motivasjon til videre yrkesvalg og utdanning. Forståelse for hva det vil si å være aktiv medborger. Styrket muntlig norsk. Etter endt kurs skal deltakerne bedre kunne ta en beslutning om hvilken jobb som passer for dem. De som har funnet positivt svar på dette skal ha fått riktig informasjon om vegen til videre utdanning innen feltet (helsefagarbeider – fagbrev, sykepleier etc.).

Innhold i kurset

Yrkeskompetanse, hverdagsmestring og livslæring er kursets fokusområder. Kurset vil bidra til at deltakere utvikler økt innsikt om egne ønsker og muligheter. Det skal styrke evnen til å ta egne livsvalg og øke evnen til å fungere selvstendig i det norske samfunn. Kurset skal blant annet gi innblikk i ulike fagfelt, herunder helsefag, barne- og ungdomsarbeider, restaurant- og matfag samt renhold. Det skal øke kunnskap omkring ernæring og kosthold, psykisk og fysisk helse og gi deltakere innsikt i egne mål og mulige yrkesvalg. Det skal gi praktisk erfaring gjennom praksis i ordinær bedrift med veiledning av mentor.

Innhold opplæring

Ut fra Wahlgren (2015) har vi fulgt følgende prinsipper for valg av innhold i opplæringen:

1. **Pedagogiske utfordringer:** Undervisningen for kvinnelige innvandrere med begrenset utdanning må tilpasses deres spesifikke behov og forutsetninger. Pedagogiske overveielser blir avgjørende for å gi effektiv undervisning.
2. **Individuelle forutsetninger:** Kvinnelige innvandrere med lav utdanning kommer med ulike forutsetninger, motivasjonsnivåer og erfaringsbakgrunn. Dette krever skreddersydde undervisningsmetoder.
3. **Realkompetanse:** Mange kvinnelige innvandrere har realkompetanse basert på praktisk erfaring, og undervisningen må anerkjenne og bygge videre på denne kompetansen.
4. **Motstand og ønske om bevaring av rutiner:** Noen kvinnelige innvandrere kan møte undervisningen med skepsis samtidig som de ønsker å opprettholde eksisterende rutiner. Dette må tas i betraktning ved utforming av undervisningsopplegg.
5. **Læringsmiljø:** Å skape gode læringsmiljøer er essensielt. Dette kan innebære tilpasninger i undervisningsmetoder og aktiv bruk av ulike læringsstiler som en integrert del av læringsprosessen.
6. **Kompetente undervisere:** Den gode voksenunderviseren spiller en sentral rolle, spesielt når det gjelder å tilpasse undervisningen til individuelle behov og skape et støttende læringsmiljø.
7. **Konkret og anvendbar læring:** Undervisningen bør fokusere på å gi kunnskap og

ferdigheter som kvinnelige innvandrere kan bruke til å forbedre sin daglige praksis, enten det er i arbeidssituasjoner eller andre sosiale sammenhenger.

Dette tilpassede fokuset reflekterer utfordringene og mulighetene knyttet til kvinnelige innvandrere med begrenset utdanning i Norge og understreker viktigheten av en tilpasset og støttende tilnærming i voksenundervisningen.

Sammen om Jobbskaping har ut fra disse prinsipper og tidligere erfaringer funnet det hensiktsmessig å inkorporere fokus på hverdagsmestring og praktisk opplæring sammen med teoretisk yrkesopplæring i den spesifikke fagretning. Dette har vist positive resultater og gitt rom for aktiv språktrening.

Helsekurs, barne- og ungdomsarbeid og restaurant- og matfag.

Målgruppen har gjennom helseopplæring på ca. 45 timer, her har deltakerne fått innsikt i grunnleggende behov som ernæring, hygiene, psykisk og fysisk helse, med mer. De har også utviklet forståelse for viktigheten av kommunikasjon, etikk, og hva ulike yrker innen helsefag kan innebære, se Opplæringsplan for detaljert informasjon.

For å styrke undervisningen og engasjementet har vi benyttet PowerPoint-presentasjoner med rikelig med bilder, korte enkle filmer, og rollespill fra praksissituasjoner. Dette verktøyet har vist seg svært effektivt, spesielt når både arbeidsledere og deltakere deltar i rollespillet. Dette gir en realistisk opplevelse av å være i praksis, og samtidig gjør det lettere å lære begreper.

I tillegg til helsefaget har målgruppen gjennomgått opplæring på ca. 10 timer innen barn/ungdom. Det er også gitt undervisning i renhold, restaurant- og matfag, totalt ca. 30 timer. Denne opplæringen har hovedsakelig vært gjennom praktisk læring under tilberedning av måltider. Temaer som er blitt gjennomgått inkluderer måleenheter, hygiene, lesing av oppskrifter og instruksjoner, avfallshåndtering, næringsinnhold i mat, og drift av kantiner, blant annet. Dette gir deltakerne ferdigheter og kunnskap som er relevante for arbeid innen restaurant- og matfagsektoren.

Tema omkring yrkesvalg og utdanning

En betydelig del av undervisningsprogrammet har vært dedikert til veiledning i profesjonell opptreden på arbeidsplassen, forståelse av den norske arbeidskulturen, kjennskap til relevante lover og regler, navigering i jobbsøkerprosesser, samt orientering om utdanningstilbud og veier til videre utdanning i Norge. Vi har gjennomgått Norges utdanningssystem, fra barnehagenivå til høyere utdanning, og dette har blitt gjentatt flere ganger for å imøtekomme deltakernes ønsker og behov for forståelse. En spesiell vekt har blitt lagt på konseptet om livslang læring, betydningen av individuell innsats, og de forskjellige veiene mot å oppnå et fagbrev, inkludert lærekandidatordningen.

Forståelsen av Norges komplekse utdannings- og yrkesopplæringsystem har vist seg å være utfordrende, men avgjørende for å gi deltakerne en realistisk forståelse av hva det innebærer å oppnå fagbrev eller annen høyere utdanning i landet. Mange deltakere har uttrykt økt motivasjon etter å ha fått innsikt i de kravene som stilles og mulighetene som finnes, selv når de ser for seg at veien til ordinært arbeid kan strekke seg over 5 til 7 år. Dette vitner om en voksende tro på at målene er oppnåelige og en forståelse av verdien i å investere tid og innsats i sin egen fremtidige karriere i Norge.

Tema

- Fysisk aktivitet hver kursdag med blant annet skogsturer, deltakelse i praktiske oppgaver på gården og yoga.
- Norsk matlaging, kosthold og måltidskunnskap
- Sammenheng mellom livsstil, fysisk og psykisk helse

- Smittevern
- Språktrening og kommunikasjon
- Samfunnskunnskap og praktiske ferdigheter om å bo og leve i Norge
- Psykisk helse, hva kan gi god psykisk helse og hva kan kommunen tilby av bistand ved behov for hjelp
- Arbeidsforhold, norsk jobbkultur, søkeprosesser m.m.
- Førstehjelp
- Kildesortering og renhold
- Helsefagkurs
- Informasjon om oppvekstfag, barn- og ungdomsarbeider
- Informasjon om restaurant- og matfag

Tematikk som er gjennomgått på fagkurs

Helsefag

- Grunnleggende behov og observasjon
- Kommunikasjon og samarbeid
- Personlig hygiene
- Smittevern
- Holdninger og etikk
- Menneskekroppen, anatomi og fysiologi
- Aldring og sykdommer.
- Forflytningskunnskap
- Ernæring og kosthold
- Aktivitet og livsglede
- «Når noen dør»

Opplæringsmateriell

Vi har utforsket egnet undervisningsmateriell tilpasset målgruppen. Med utgangspunkt i prinsippene innen pedagogikk for voksne (Wahlgren, 2015) og med fokus på målgruppens behov for tilrettelegging, har vi trukket inspirasjon fra ulike kilder. Spesielt har vi brukt et 40-timers kursmateriell fra Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, kalt «Dette må jeg kunne - introduksjonskurs for arbeid i helse- og omsorgstjenester», undervisningsmateriell fra "Mitt Intro" (en ressursbank utviklet av Hustadvika kommune), samt våre egne erfaringer og kompetanse.

Styrking av muntlige ferdigheter og deltakelse:

Et av hovedmålene for prosjektet var å øke muntlig aktivitet og deltakelse blant deltakerne. Gården har vist seg å være en ideell arena for å prøve ut muntlig norsk og fremme språkutvikling. Gjennom samspill med deltakere og arbeidsledere i praktiske situasjoner, har det blitt skapt en atmosfære for trygg og effektiv muntlig språktrening.

For eksempel gjennomfører vi samtaler knyttet til alle aktiviteter. Under frokosten setter vi ord på alt som plasseres på bordet. Deltakeren hører ordet, uttaler det i ulike former, ser gjenstanden og plasserer den på bordet i den aktuelle konteksten. Denne tilnærmingen aktiverer flere læringsmekanismer, og bidrar dermed til økt læringsutbytte – for mer informasjon, se Metode og modellbeskrivelse.

Hver morgen har vi en gjennomgang under frokosten der deltakerne får dele noe av det de har gjort siden sist møte. Vi ser en betydelig økning i lengden på denne runden gjennom kurset, og deltakerne har nå et bredere ordforråd og er i stand til å formulere mer komplekse setninger om sine daglige liv. De lærer ikke bare å fortelle, men også å lytte og stille oppfølgingsspørsmål til den som forteller. Denne kompetansen er overførbar til samtaler med naboer, kolleger, personale på skole/barnehage, osv., i det virkelige liv.

Vi legger opp til mange diskusjoner og refleksjoner to og to rundt de fleste fagområder. Deretter blir hvert pars innspill tatt opp i plenum, og dette gir hver enkelt deltaker mye muntlig trening samt trening i refleksjon og diskusjon. Dette har vist seg å være utfordrende i starten da deltakerne hadde frykt for å si feil eller dumme seg ut. Vi har arbeidet grundig med å adressere disse bekymringene gjennom samtaler om hva som bidrar til god læring og hvor viktig det er å si fra når det er noe man ikke forstår.

På slutten av dagen gjennomfører vi en ny muntlig runde etter middag der alle får dele noe nytt de har lært i løpet av dagen, samt stille spørsmål eller dele refleksjoner knyttet til fagtemaene som er blitt gjennomgått.

Aktiv Medborger og livsmestring

Aktivt medborgerskap og livsmestring er to sentrale temaer i prosjektet Sammen om Jobbskaping, som vi har vektlagt for å utruste deltakerne med nødvendige ferdigheter for hverdagsmestring og et vellykket liv i Norge. Aktivt medborgerskap, et begrep med dype røtter i både det politiske og sosiale livet, understreker viktigheten av individets deltakelse i samfunnet, og hvordan dette bidrar til en følelse av tilhørighet og anerkjennelse. Ifølge Beatrice Halsaa, professor emerita ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved Universitetet i Oslo, handler aktivt medborgerskap ikke bare om relasjonen til staten, men også om interaksjonene mellom borgere, og deres rettigheter og plikter overfor hverandre. Dette innebærer en forskyvning fra statlig til individuelt ansvar for integrering, noe som er blitt stadig mer fremtredende i norsk integreringspolitikk.

I prosjektet har vi tatt dette synet videre og utforsket hvordan vi kan støtte deltakere i å utvikle livsmestring som en integrert del av deres vei mot aktivt medborgerskap. Livsmestring fokuserer på utvikling av personlig kompetanse som fremmer både psykisk og fysisk velvære, og involverer å finne og følge egne verdier, gjøre ansvarlige valg, og bygge et fundament for god helse og et produktivt liv i Norge. Temaene spenner fra ernæring og kosthold til selvutvikling, forståelse av egen helse, kommunikasjon, samarbeid, og å navigere i det norske samfunnet.

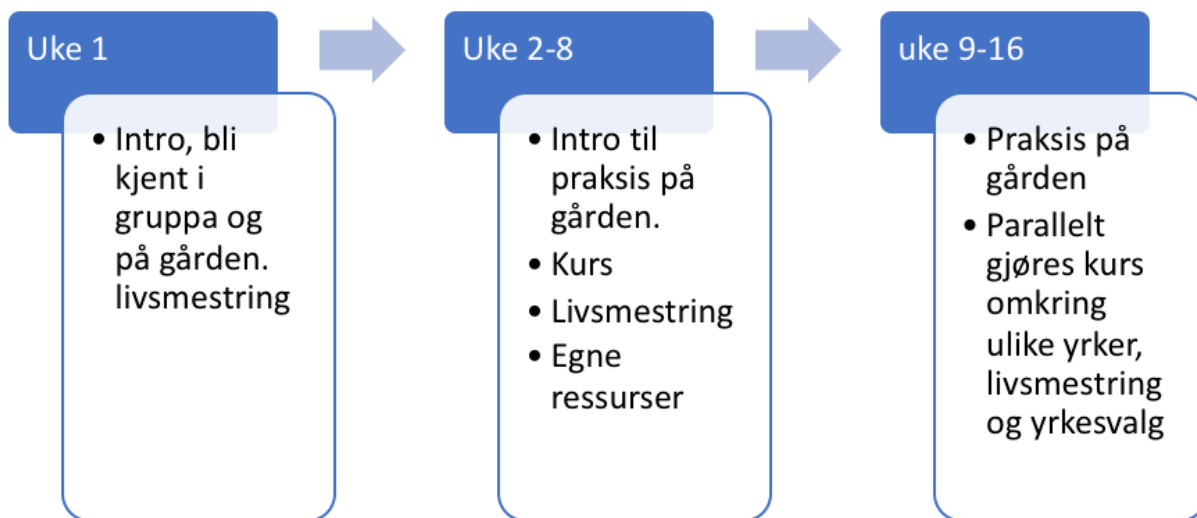
Gjennom prosjektet har vi lagt vekt på hvordan livsmestring ikke bare er en personlig reise, men også en sosial prosess. Det å kunne gjøre informerte valg for sin egen helse og velvære er avgjørende for å kunne delta fullt ut i samfunnet og bidra positivt både som individ og som del av et større fellesskap. Vårt mål har vært å utruste deltakerne med verktøyene de trenger for å navigere i livets utfordringer, og å forstå at aktiv deltakelse i samfunnet starter med individuelt velvære og et bevisst forhold til egen livsstil.

Integrering av livsmestring i prosjektet "Aktiv Medborger" har derfor vært en nøkkel til å fremme aktivt medborgerskap, ved å gi deltakerne ferdighetene de trenger for å ta kontroll over eget liv og aktivt bidra i sitt nye hjemland. Dette har involvert en helhetlig tilnærming til læring, hvor teoretisk kunnskap kombineres med praktiske øvelser og refleksjoner rundt personlig utvikling, samfunnsdeltakelse og ansvarlighet. Ved å adressere både individuelle behov og samfunnsmessige forventninger, bidrar prosjektet til en mer inkluderende og bærekraftig integreringsprosess.

Etter endt kurs: Utsteding av attest for gjennomført kurs med konkret beskrivelse av innholdet i kurset.

Modell for Sammen om Jobbskaping

Denne delen av opplæringsplanen viser en forkortet modell for hvordan en tidsperiode på 21 dager kan gjennomføres. Se ellers Modell og metodebeskrivelse og Prosjektplan for mer info.

Uke 1

Første uke er en intensiv uke over 5 kursdager der hovedfokus for de 8 deltakerne er å bli kjent med hverandre og gården. Det å være sammen over flere dager bygger raskere en grupperelasjon, trygghet og tilhørighet i gruppen. Det vil klargjøre deltakerne hurtigere for å kunne ta til seg læring og dermed øke læringsutbyttet for resten av kurset, se Metode og modellbeskrivelse.

Dette er en introduksjonsuke til gården, deltakerne får bli kjent med området, rutiner og sikkerhet rundt dyrene, dagsrytme på gården og hva slags innhold de vil møte gjennom kurset de neste 16 ukene. Det blir en introduksjon og opplæring til arbeidspraksis på gården. Det gis kort og enkel informasjon om kurstema for alle 16 ukene, det blir utdeling av kursperm og diverse kursmateriell.

Det legges opp til daglig fysisk aktivitet som skal fremme glede, overskudd, aktivt nærvær og utforskning av muligheter som ligger i ulike former for aktivitet. Vi bruker i stor grad naturen i nærområdet, styrke øvelser i det fri, yoga i hagen eller innendørs, meditasjon og pusteteknikker.

Innhold

Bli kjent metoder og mestringsøvelser som fremmer god grupperelasjon.

Måltider med samtale og språktrening.

Introduksjon til livsmestring og livslæring.

Bli introdusert for gården og dyrene, her hovedfokus på rutiner, arbeidsoppgaver og sikkerhet.

Introduksjon til restaurant- og matfag gjennom øvelser i praksis på kjøkkenet med kokk.

Fysiske øvelser og turer i nærområdet. Yoga, meditasjon, pusteteknikker.

Arbeidspraksis på gården med tildelt ansvar.

Det vil være en introduksjon til praksis sammen med en ansatt som vil fungere som en veileder på gården.

- Arbeid på kjøkken
- Renhold
- Være vertskap og aktivtør for andre grupper på gården,

-
- Stell av dyr
 - Arbeid med planter i åker eller hage

Dagsplan uke 1

Kl.09.00-10.30 Felles frokost og samtale

Kl.10.30-12.00 Bli kjent metoder, mestringsøvelser og teori om livsmestring

Kl.12.00-13.30 Fysisk aktivitet og tur. Opplæring i praksisoppgaver

Kl.13.30-14.30 Felles lunsj med samtale og oppsummering av dagen

Uke 2 til 8

Uke 2 -8 Oppstart av fagkurs og videre innføring i praksis oppgaver på gården. Fysisk aktivitet videreføres.

Innhold

Å bli kjent med egne ressurser og egen motivasjon.

Hvordan ta vare på egen helse.

Helsekurs.

Barne- og ungdomsarbeid.

Norsk kultur og tradisjoner.

Norsk utdanningssystem.

Norsk arbeidsliv.

Innblikk i hva ulikt arbeid innen helse, restaurant- og matfag og barne- og ungdomsarbeid kan innebære

Dagsplan uke 2-8

Kl. 09.00-09.30 Praksis sammen med ansatte på gården

Kl. 09.30-10.15 Felles frokost med muntlig øvelse og diskusjon

Kl. 10.15-13.00 Kurs/fysisk aktivitet

Kl. 13.00-13.30 Praksis

Kl. 13.30-14.30 Felles lunsj og refleksjon over dagen

Uke 9 til 16

De siste 7 kursdagene vil deltakere få arbeidspraksis med tildelt ansvar i kombinasjon med fagkurs og mer yrkesrettet opplæring.

Innhold

Egne ressurser, styrker og forbedringsområder.

Helsekurs.

Barne- og ungdomsarbeid.

Restaurant- og matfag.

Praksisplass i ordinær virksomhet, hva innebærer det og hva kan forventes.

Psykisk helse.

Norsk utdanningssystem repeteres.

Yrkesvalg, CV, søknadsprosess.

Fritid, dugnad og nettverk.

Vegen videre, mitt valg og motivasjon.

Dagsplan uke 9-16:

Kl. 09.00-09.30 Praksis med eget ansvarsområde

Kl. 09.30-10.15 Felles frokost med muntlig øvelse og diskusjon

Kl. 10.15-13.00 Kurs/fysisk aktivitet

Kl. 13.00-13.30 Praksis

Kl. 13.30-14.30 Felles lunsj og refleksjon over dagen

Arbeidspraksis på gården

Arbeidspraksis ved "Inn på tunet"-gårder representerer en verdifull komponent i prosjektet "Aktiv Medborger", hvor gårder har en langvarig tradisjon med å tilby arbeidspraksis for deltakere fra NAV, videregående skoler, og andre organisasjoner. Formålet med slik praksis er å tilby deltakerne verdifull arbeidserfaring, språktrening, motivasjon for et aktivt liv, og positive mestringsopplevelser. Gjennom et bredt spekter av praktiske og meningsfulle oppgaver, bidrar disse erfaringene til å legge grunnlaget for fremtidig yrkesaktivitet og støtter både fysisk og psykisk velvære.

Arbeidsledere på gården anvender en styrkebasert tilnærming for å engasjere deltakere i varierte aktiviteter som fremmer god fysisk form, arbeidstrening, og utvikling av gode livsrutiner. Denne tilnærmingen understreker viktigheten av å skape et inkluderende og støttende miljø, hvor deltakerne føler seg verdsatt og motivert til å utforske nye muligheter.

Aktivitetene på gården omfatter blant annet:

Stell av dyr, inkludert rutiner for foring, stell, og rengjøring, som gir deltakerne ansvar og innblikk i gårdsdrift.

Arbeid med planter, der deltakerne engasjeres i hagearbeid og innhøsting, noe som fremmer kunnskap om bærekraftig matproduksjon.

Kjøkkenarbeid, hvor deltakerne lærer om ernæring, menyplanlegging, og matlaging, som styrker deres forståelse for helsefremmende kosthold.

Renholdsoppgaver, som underviser i viktigheten av hygiene og gir praktisk erfaring med vedlikehold av rene og trygge omgivelser.

Vertskapsrolle, hvor deltakerne får erfaring med gjestfrihet og service gjennom interaksjon med besøkende grupper, som bidrar til verdifull språktrening og sosial kompetanse.

Disse aktivitetene er nøye utvalgt for å speile de ferdighetene og kompetansene som er relevante for deltakernes fremtidige yrkesliv. Gården tilbyr en unik arena for læring, hvor deltakerne kan utforske ulike yrkesveier og samtidig utvikle essensielle livsmestringsferdigheter.

Veiledning fra arbeidsledere er sentralt for å sikre at deltakerne får mest mulig ut av praksisoppholdet. Denne veiledningen er tilpasset individuelle behov og interesser, og sikrer at hver deltaker får støtte til å oppnå sine mål. Gjennom denne prosessen oppdager mange deltakere nye lidenskaper og interesser, som videre kan veilede deres yrkesvalg og bidra til deres overordnede livsmestring.

Samarbeidet mellom kommunen og "Inn på tunet"-gård som sosial entreprenør i dette prosjektet illustrerer hvordan praktisk arbeidserfaring integreres med mål om å fremme aktivt medborgerskap og livsmestring. Denne integrerte tilnærmingen bidrar til helhetlig utvikling av deltakerne, forbereder dem for et aktivt yrkesliv, og styrker deres rolle som engasjerte

medborgere i det norske samfunnet.

Bruk av «Inkluderende Jobbdesign»

"Inkluderende Jobbdesign" er en forskningsbasert metode som er utviklet i Nederland. Den er frem til nå blitt testet ut i 7 land via et EU-prosjekt. Metoden eies av en nederlandsk Foundation – non-for-profit, og bransjeforeningen Arbeid & Inkludering har rettighetene til å «drifte» metoden. Utprøving av metoden er nylig påbegynt i Norge med gode resultater. Instruktør opplæring har startet i 2022 og pågår nå utover hele landet i regi av Arbeid & Inkludering, NHO.

"Inkluderende Jobbdesign" er et helhetlig begrep for å reorganisere arbeidsprosesser og omfordele oppgaver. Slik skapes det stillinger som ufaglærte kan utføre, de får en sjanse til å komme inn på arbeidsmarkedet gjennom en re-designet stilling. Kort oppsummert:

- Starter med behov for flere ansatte hos en arbeidsgiver
- Løser dette behovet til arbeidsgiver med å re-designe arbeidsprosesser og arbeidsoppgaver
- Matcher den redesignede jobben med å finne egnet person med nedsatt arbeidsevne eller uten fagkompetanse som står i fare for å havne i utenforskap.

-> Fører til en ny bærekraftig jobb

Administrative, logistiske og organisatoriske oppgaver av mer repeterende natur som ikke tilhører de ansattes kjerneoppgaver blir altså samlet til en eller flere definerte arbeidsoppgaver. Disse arbeidsoppgavene kan til sammen utgjøre en ny ufaglært stilling. Kvalifisert personell i bedriften får på sin side frigjort tid og kapasitet slik at de bedre kan utnytte sin fagkompetanse i arbeidstiden. Metoden skiller seg fra andre sysselsettingsmetoder gjennom en metodisk kartlegging av bedrifter for å utvikle nye jobber som har en dokumentert gevinst for arbeidsgiver.

"Inkluderende jobbdesign" er et eksempel på sosial innovasjon:

Fra: Mer arbeid utført av færre ansatte Til: Samme arbeid utført med flere ansatte og med en dokumentert gevinst

For mer informasjon og gode eksempler på "Inkluderende jobbdesign": <https://www.arbeidoginkludering.no/kompetanse/inkluderende-jobbdesign>

Måling av effekt

Vi tror positive opplevelse med læring, trygghet og mestring på gården vil styrke deltakernes motivasjon og muligheter for videre utdanning og/eller arbeidspraksis i ordinær virksomhet.

Sosial entreprenør og Integreringsenheten i kommunen har gjennom en grundig prosess startet utviklingen av en modell for å måle effekt av kurset. Gjennom hyppige møter, evalueringer, besøk, prøvemålinger og felles læringsaktiviteter har vi kommet frem til tre hovedområder som beskriver målsetning for prosjektet.

1. Selvopplevde språkferdigheter:

Vi har tatt utgangspunkt i dokumentet «Hvordan måle integrering?» (<https://www.imdi.no/omimdi/rapporter/2019/indikator-for-integrering.pdf>). Slik vi ser det er det særlig et område som

peker seg ut i denne rapporten; indikatorer som måler integreringskapasitet. På s. 47 i rapporten står det om «selvopplevde språkferdigheter». Dette er den første målsetningen vi har satt for prosjektet, og som gir en gunstig måleindikator. Det blir en subjektiv indikator, men med et kurs over såpass kort tid ser vi dette som mest hensiktsmessig.

2. Muntlig deltakelse:

Det andre målet er muntlig deltakelse. Dette er gjennomført som en subjektiv måling; hvilken effekt opplever den enkelte selv at deltakelse på Eikra har hatt på den muntlige aktiviteten/frimodigheten? Vi har hatt en objektiv observasjon gjennomført av personal på gården, gjennom målinger som økt tid på muntlige aktiviteter, økt deltakelse i diskusjoner etc. Dette er ikke med i måleindikator settet, men er brukt til løpende evaluering mellom sosial entreprenør og Integreringsenheten. Dette kan med fordel videreføres til å involvere observasjoner fra lærere på Voksenopplæringa (er de tryggere i klasserommet? deltar de mer aktivt? hvordan er oppmøte på skolen? osv.).

3. Tryggere i eget yrkesvalg:

Det tredje målet er å bli tryggere i eget yrkesvalg. Dette er også en subjektiv indikator som går på å undersøke om de har blitt tryggere i eget yrkesvalg etter deltakelsen. Dette målet går på egnethet, interessefelt og motivasjon. Etter endt kurs skal deltakerne ha bedre innsikt i om jobb i for eksempel helsevesenet er rett for dem. De som har funnet positivt svar på dette kan søke videre utdanning innen feltet, fortrinnsvis helsefagarbeider for denne målgruppen. Siden de fleste er i tidlig intro, vil dette være et mer langsiktig mål. Det har vært introdusert flere yrkesmuligheter enn kun helsefag ut fra deltakernes egne interesseområder, som restaurant- og matfag, barne- og ungdomsarbeider. Det å utvide fokus til flere yrkesmuligheter enn helsefag har vært nødvendig for å favne flere.

Tidlig i prosjektet ble programrådgivere ved Integreringsenheten utfordret på å definere delmål for det ene elementet i introduksjonsprogrammet: livsmestring, språkutvikling og yrkeskompetanse. Følgende delmål ble formulert:

- Språkutvikling med andre rammer enn et klasserom.
- Bli utfordret til å bruke språket i en annen setting enn klasserommet slik at man er bedre forberedt til en senere praksis.
- Bli kjent med grunnleggende krav som stilles for en arbeider innen helse/omsorg eller andre yrkesområder (begrep, praktiske oppgaver og oppmøte).
- Bli i stand til å ta vare på seg selv, psykisk og fysisk, slik at man klarer å stå i arbeid på et senere tidspunkt.
- Bli realitetsorientert ift. hva en utdanning mot f.eks. fagbrev innebærer.
- Utfordre seg selv med oppgaver som krever at man går utenfor sin egne komfortsone.

Ut fra målsetningene har vi utviklet et sett med måleindikatorer for å kunne si noe om effekt og resultat. Effektmåling gjennomføres før oppstart uke 1, uke 8 og uke 16

Overordnet kompetansemål for kurset

Kompetansemål	Forslag til arbeidsmåter
<ul style="list-style-type: none"> Fagkurs helsefag; Grunnleggende behov og observasjon Kommunikasjon og samarbeid Personlig hygiene Smittevern Holdninger og etikk Menneskekroppen, anatomi og fysiologi Aldring og sykdommer. Forflytningskunnskap Ernæring og kosthold Aktivitet og livsglede «Når noen dør» 	Undervisning gjennom fagkurs helsefag
<ul style="list-style-type: none"> Innblikk og erfaring med barne- og ungdomsarbeid Hvordan brukes gården mot denne målgruppen. Kort om barn og unge, pedagogikk og arbeidsmetoder. 	Undervisning med personell fra gården. Øvelse gjennom praksis, besøksdager på gården for barnehage og skole
<ul style="list-style-type: none"> Innblikk i restaurant- og matfag. Vite hvordan kosthold påvirker helsen på en positiv og negativ måte 	Undervisning gjennom fagkurs med kokk. Tilberede sunn og næringsrik mat på kjøkken. Delta i innkjøp på matbutikk.
<ul style="list-style-type: none"> Vite hva psykisk helse er, om risikofaktorer, hvordan opprettholde god psykisk helse, samt at man bør kontakte fastlegen hvis man sliter med noe 	Undervisning med helsesykepleier fra migrasjonsteam eller andre med kompetanse om målgruppe. Informasjon om Rask psykisk helsehjelp i kommunen
<ul style="list-style-type: none"> Vite om påkledning og hvordan ulike materialer fungerer ift. å holde varmen. Vite hvordan man kan sjekke værmeldingen 	Undervisning og praktisk demonstrasjon når vi er på tur
<ul style="list-style-type: none"> Vite om ulike tiltak for å forhindre sykdom og smitte. Vite om vaksinasjonsprogrammet og hva som bidrar til god hygiene 	Undervisning, inviter inn helsesykepleier i kommunen
<ul style="list-style-type: none"> Vite om juletradisjoner i Norge. Forklare at jul kan være en fin, men også en vanskelig tid for mange. Vite hvor man kan henvende seg når man har en tung tid eller ønsker et sted å være julaften 	Undervisning om tradisjoner i Norge, inviter inn de som holder åpent julaften. Delta i juleforberedelser på gården.
<ul style="list-style-type: none"> Vite hva vold og overgrep er, samt tvangsekteskap og kjønnlemlestelse. Vite om risikofaktorer, konsekvenser og hvor man kan få hjelp 	Undervisning med helsesykepleier eller andre med kompetanse. Informere om barnevern, krisesenter, familievernkontor, Rask psykisk helsehjelp

<ul style="list-style-type: none"> • Vite om 113-appen og hvordan den fungerer. 	Undervisning og opplæring i nedlasting av app.
<ul style="list-style-type: none"> • Vite hvordan fysisk aktivitet påvirker helsen 	Undervisning gjennom fagkurs med sykepleier. Ulike former for fysisk aktivitet hver kursdag på gården.
<ul style="list-style-type: none"> • Vite om nettsiden Helsenorge.no. Kunne logge seg inn på Min Helse og finne informasjon om seg selv 	Undervisning og praktisk øvelse på nettsiden
<ul style="list-style-type: none"> • Vite hvordan man bestiller og bytter fastlege ved bruk av app og helsenorge.no 	Undervisning gjennom fagkurs med sykepleier

Kompetansemål etter tema

Livsmestring og helse

Overordnet kompetansemål:

- Kunne forstå og håndtere reaksjoner som kan være knyttet til det å være flyktning i Norge.
- Kunnskap om god fysisk og psykisk helse.
- Vite hvor man kan henvende seg for å få nødvendig helsehjelp.
- Kunne reflektere over og formidle egen identitet
- Ha kunnskap om og innsikt i noen grunnleggende vestlige verdier og kunne reflektere over de opp mot eget hjemland. Her med hovedfokus på rollen som arbeidstaker.

Hverdag i Norge

- Forstå begrepet kultur er og hva det kan innebære både i Norge og hjemlandet
- Vite om begrepet identitet og bli bevisst på egen identitet
- Vite om begrepene tilpasning og tilhørighet
- Kunnskap om hvordan en kan tilpasse seg og finne tilhørighet i det nye samfunnet
- Hva skal til for å kunne leve et godt liv, individuelt
- Vite om begrepene rolle, rollekonflikt og kjønnsroller

Verdier og normer

- Kjenne til begrepene verdier og normer og at
- Vite at verdier og normer påvirker måten man tenker og handler på i et samfunn
- Bli bevisst på noen grunnleggende norske verdier
- Bli bevisst på krysspress og at spesielt barn og unge kan oppleve dette i møtet med en ny kultur

Fritidstilbud og aktiviteter

- Bli kjent med ulike former for fritidstilbud og aktiviteter
- Refleksjon omkring hva som er mine interesser
- Forstå hvordan fritidstilbud kan bidra til god fysisk og psykisk helse, dekke sosiale behov, bli kjent med nye mennesker
- Demonstrasjon av nettsider som annonserer aktiviteter i nærområdet
- Kunne finne en aktivitet de ønsker å prøve ut

Fysisk helse

- Lære om og erfare i praksis ulike former for å få en aktiv livsstil
- Vite hvorfor fysisk aktivitet er bra for fysisk og psykisk helse
- Innblikk i hvilke sykdommer man kan få hvis man har dårlig kosthold og beveger seg lite
- Vite hva skader og ulike behandlingsformer er, som for eksempel fysioterapi

Psykisk helse

- Vite hva psykisk helse er
- Vite hva som kjennetegner dårlig psykisk helse
- Vite at psykisk helse er universelt og at alle kan oppleve dårlig psykisk helse
- Vite at flyktninger lett kan utvikle dårlig psykisk helse og hvorfor
- Vite hvor man henvender seg hvis man sliter med den psykiske helsen

Kosthold

- Forståelse for hvordan kosthold påvirker helsen
- Vite hva slags mat som er sunn og usunn
- Lære om hvordan man kan lage sunn mat i praksis
- Vite hvordan man kan finne sunn mat i butikken, hva skal man se etter
- Kunne forskjellen på raske og langsomme karbohydrater
- Vite hva blodsukker er, og hva det gjør med kroppen
- Forstå betydningen av å drikke nok vann

Sykdom og hygiene

- Lære om ulike sykdommer hos barn, voksen og eldre
- Vite forskjell på når man skal oppsøke lege, legevakt eller sykehus
- Lære om ulike tiltak for å forhindre sykdom og smitte
- Forstå og øve gjennom praksis hva som bidrar til god hygiene
- Vite hva vaksinasjonsprogrammet er, spesielt for barn

Karriere og yrkesvalg

Overordnet kompetansemål:

- Deltakerne kan ta gode valg
- Deltakerne kan identifisere egne ressurser
- Forståelse av hvordan de kan påvirke den situasjonen de er i, agent i eget liv
- Vite når og hvor de kan søke bistand ved behov, karriere veiledning/rådgiver
- At deltakerne får forståelse for hva de må gjøre for å nå sine individuelle mål
- Forstå hvordan de selv kan bidra til å få et god liv i Norge

Egen kompetanse, egenskaper og interesse.

- Bli kjent med seg selv, hvem er jeg?
- Kunne sette ord på hvem man er som person
- Kunne sette ord på kunnskaper, ferdigheter og egenskaper
- Kunne sette ord på egen kompetanse. Hva man kan og er god til
- Kunne sette ord på interesser, ønsker, forventninger og drømmer

Valgets betydning

- Innblikk i ulike valgstrategier, hvilke faktorer spiller inn i et valg
- Øve på ferdigheter til å ta selvstendige valg med tanke på yrke og utdanning

Kultur i arbeidslivet

- Vite forskjell på formelle og uformelle regler
- Forståelse for at det finnes ulike uformelle reglene på ulike arbeidsplasser
- Kjenne til flere uformelle regler på gården som eksempel
- Bli bevisst på kulturforskjeller hjemlandet vs. Norge

Muligheter og begrensninger

- Bevisstgjøring av deltakerens egne muligheter og begrensninger
- Bevisstgjøring omkring ønsket mål for videre arbeid og utdanning er realistisk og oppnåelig ut ifra kompetanse og livssituasjon

Aktuelle temaer yrkesopplæring:

Min praksisplass

(Adresse, kontaktperson, telefon nummer, hvordan kommer jeg til praksisplassen, se på kart ol.)

Hva gjør jeg om jeg ikke forstår?

Bli kjent med kollegaene dine

Arbeidstid

Arbeidsklær

Utstyr / verktøy

Arbeidshandlinger

Arbeidsoppgaver

Vaktlister, ukeplaner, dagsplaner etc.

Instruksjoner / beskjeder

Oppskrifter, bruksanvisninger

Rekkefølge oppgaver

Hva gjør du en vanlig dag?

Pausesnakk

HMS

Ergonomi

Skilt

Oppslag på praksis

CV, søknad, egenskaper og jobbintervju

Arbeidslivkunnskap

Rapportering og logg

Avslutning

Det er mange interessenter som må samarbeide for å lage et godt tilbud rettet mot kvalifisering av flyktninger. Prosjektet krever samhandling på tvers av ulike offentlige sektorer. Integreringsenheten og voksenopplæringen i kommunen er viktige samarbeidspartnere. Det å opprette samarbeid på tvers av offentlige sektorer medfører mye arbeid. Det er ikke alltid tradisjon og innarbeidede rutiner for dette, slik type innovasjonsarbeid tar derfor mer tid enn det man ofte forventer. Til tross for dette synes vi i prosjektgruppen at vi har kommet langt i Stjørdal kommune med tanke på samskaping gjennom dette prosjektet.

Dette er starten på å utvikle en modell og en opplæringsplan for Sammen om Jobbskaping. Vi henviser til Metode og modellbeskrivelse og Prosjektplan for utfyllende informasjon. Denne opplæringsplanen er med andre ord ikke et ferdig produkt, men et resultat av de erfaringer vi har gjort oss så langt i prosjektet. Vi ønsker å utvide modellen til å inkludere oppfølging av deltakere i praksis i ordinær virksomhet. Målet er etter hvert å kunne introdusere en håndbok som vil være av betydelig verdi for overføringsverdien til andre aktører som ønsker å etablere liknende tilbud.

Stjørdal kommune og sosial entreprenør er fortsatt i en innovativ periode hvor vi utvikler modellen og opplæringsplanen, og takker IMDi for tilliten og muligheten til å gjennomføre dette arbeidet.